

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин

9 грудня 2022 року

Веде засідання перший заступник голови Комітету ТКАЧЕНКО М.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Друзі, переходимо до діла, до початку нашої роботи.

Доброго дня, шановні колеги, шановні запрошені! На засіданні присутні, по тій інформації, яка є у мене від секретаріату і я сам бачу 7, поки що з 10 членів комітету. Отже, у нас є кворум...

БОЙКО Ю.А. Я присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Юрій Анатолійович, я разом з вами порахував. Поки бачу 7, якщо когось не бачу зараз буду за порядок денний голосувати і всіх, сподіваюсь, побачимо і почуємо.

Шановні колеги, повідомляю, що під час проведення цього засідання, керуючись положеннями частини третьої статті 44 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", я також виконуватиму обов'язки секретаря сьогоднішнього засідання комітету.

Колеги, сьогодні в порядку підготовки до другого читання планується розглянути проект Закону України про національні меншини (спільноти) України (реєстраційний номер 8224).

Чи є у когось зауваження до порядку денного, колеги? Немає. Якщо немає, ставлю на голосування затвердження порядку денного сьогоднішнього засідання.

Колеги, хто – за. Голосуємо.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Олександр Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв. Пан Мустафа, немає, чекаємо.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов. Чекаємо.

Тарас Петрович Тарасенко. Бачу руку.

Дякую.

Я голосую – за.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Доброго дня всім! Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня. Дякую вам.

8 членів комітету присутні. 8 голосів – за. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Проект Закону України про національні меншини (спільноти) України (реєстраційний номер 8224 від 24.11.2022 року) поданий народним депутатом України Тарасенком Тарасом Петровичем та іншими народними депутатами України – це друге читання.

Шановні колеги, кожен з нас знає і розуміє важливість даного проекту закону для нашої держави. Це євроінтеграційний законопроект, реформування Україною законодавства про національні меншини є однією з вимог Європейського Союзу.

На пленарному засіданні Верховної Ради України 1 грудня 2022 року за наслідками розгляду в першому читанні даний законопроект був прийнятий за основу. Нашому комітету було доручено доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи, скоротивши строк подання таких поправок і пропозицій наполовину та внести його на розгляд Верховної Ради України у другому читанні.

У строки передбачені статтею 116 Регламенту Верховної Ради України до другого читання, до комітету, надійшло 90 поправок та пропозицій щодо даного законопроекту. З поправками та пропозиціями, які надійшли у встановлений Регламентом строк, ви мали змогу ознайомитись із надісланого вам проекту порівняльної таблиці, згідно з яким з усіх 90 поправок та пропозицій пропонується, увага, колеги.

Врахувати 44 поправки та пропозиції. А саме, номери: 8, 15, 16, 18, 19, 22, 25, 26, 28, 30, 33, 38, 39, 40, 42, 43, 47, 49, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 61, 62, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 84, 87 і 90.

Одну поправку врахувати частково, а саме 57.

Врахувати редакційно 12 поправок та пропозицій, а саме, номери: 17, 21, 35, 6, 37, 41, 52, 58, 63, 64, 66 та 73.

Відхилити 33 поправки та пропозиції, а саме, номер: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20, 23, 24, 27, 29, 31, 32, 34, 44, 45, 46, 48, 74, 80, 82, 83, 85, 86, 88 і 89.

Шановні колеги, хочу зазначити, що строк на подачу поправок та пропозицій закінчився буквально вчора. Але, не дивлячись на дуже стислі терміни для опрацювання, ми встигли підготувати проект порівняльної таблиці з обґрунтуванням щодо поправок та пропозицій для народних депутатів членів нашого комітету. Сподіваюсь, що ви знайшли пояснення щодо запропонованих у таблиці рішень з приводу поправок та пропозицій.

Ми запрошували на наше засідання народних депутатів України усіх ініціаторів поправок та пропозицій, які не є членами нашого комітету. Чи є серед народних депутатів України авторів поправок, які пропонується відхилити, ті, хто наполягає на їх розгляді, колеги?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так, Володимир В'ятрович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир В'ятрович, вітаємо вас!

В'ЯТРОВИЧ В.М. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо за те, що з нами. Вам слово.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Отже, хочу звернути увагу на поправки 2 і 3, які відхилено, вони важливі і принципові. В назві Закону і по всьому тексту

законопроекту я пропоную вилучити: душки і слово "спільноти" у всіх відмінках та числах. Обґрунтування, справа в тому, що, відповідно до статті 8 Конституції, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції і повинні відповідати їй. В статтях: 10, 11, 53, 92, 119 Конституції ідеться саме про національні меншини, захищати права яких має українська держава. І поняття "національні спільноти" в Основному Законі не згадується. Усталений і зрозумілий як в Україні, так і в усьому світі термін "національні меншини" (national minority – англійською) використовується у всіх нормативно-правових актах України і, що надзвичайно важливо, у міжнародних угодах та правових документах ЄС в цій сфері. В умовах, коли ми говоримо про переговори, про вступ України до ЄС, схвалені Єврокомісією, йдеться саме про національні меншини, а не спільноти.

Тому вважаю, що використання терміну "спільноти" в назві по всьому тексту закону, базового закону є абсолютно безпідставним невиправданим і недоцільним.

Тому прошу дослухатися до моїх правок другої і третьої, і вилучили таке це дивне і непотрібне, як на мене, поняття, яке, ще раз по суті хочу сказати, ані в українському законодавстві, ані в міжнародному, з тексту профільного закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире. Дякуємо ще раз за те, що ви з нами сьогодні.

Колеги, для обґрунтування запропонованого у нашому проекті порівняльної таблиці рішення щодо цієї поправки я надаю слово голові підкомітету з питань прав людини комітету народному депутату України Тарасенку Тарасу Петровичу.

Тарас Петрович, вам слово.

ТАРАСЕНКО Т.П. Дякую за надане слово.

Пане Володимире, я коротко роз'ясню позицію комітету, ми цей законопроект готували більше як півтора року, працювали над ними з усіма національними спільнотами України. Я особисто підтримую поняття "спільноти національні". І в даному випадку, взагалі з самого початку, ми хотіли реєструвати законопроект про національні спільноти. Але, враховуючи експертне обговорення і враховуючи те, що під час війни ми не можемо вносити зміни в Конституцію і також вводити нові поняття, ми вийшли з цієї ситуації таким чином, щоб забезпечити чітке дотримання Конституції, а саме зазначити національні меншини, як це відповідає, ви вірно все зазначили, Конституції України і міжнародному праву. І також у дужках визначити (спільноти). У подальшому після закінчення військових дій, ми зможемо розвивати це поняття. Оскільки це нове поняття, воно розвивається і в новій міжнародній політиці, оскільки відходимо від поняття "меншини". Отже, всі національні спільноти користуються у нас рівними правами. Отже меншевартості такого поняття взагалі не повинно бути. Отже, враховуючи особливості саме ситуації, в якій ми перебуває зараз, і, враховуючи вимоги, як ви вірно зазначили, міжнародного права і Конституції України, ми поєднали в назві термін "національні меншини" для того, щоб відповідати міжнародному праву, і розвиваємо його в подальшому – "спільноти". І будемо також на міжнародній арені потім його розвивати в подальшому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пане Тарас.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане голово, можна хвилинку буквально? Ще хвилинку буквально.

Колеги, ще раз. Проблема не тільки в тому, що в українському законодавстві немає цього терміну. Його немає і в міжнародному законодавстві. Ми кажемо, що, можливо, ми в перспективі поміняємо

українську Конституцію, що, в принципі, теж досить дивно, тому що закони мають ухвалюватися, зважаючи на чинну Конституцію. Але ж ми не будемо міняти міжнародне законодавство. Я не бачу... і ніхто в світі не вважає термін "меншина", "національна меншина" якимось принизливим і меншовартісним. Я не знаю взагалі, звідки це взялося, це нормальний термін, який використовується в міжнародному законодавстві, в національному законодавстві вже, напевно, років сотню, напевно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане В'ятрович, за вашу позицію.

Колеги, з врахуванням зазначеного все ж таки ставлю на голосування...

ЧИЙГОЗ А.З. Ні-ні, я ще хочу сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, пробачте, пане Ахтеме.

ЧИЙГОЗ А.З. Я пам'ятаю, як практично рік тому ми зустрічалися з нашими національними меншинами, було таке турне. І взагалі я думаю, що оце меншовартість по відношенню до термінології "національні меншини", це зародилося у нас у головах. Чогось ми вирішили, що повага до національних меншин, які є взагалі не тільки на нашій території, це щось схоже на нацменов, извините з выражение, на черножопых в часи радянщини. Ні, національна меншина дійсно використовується на міжнародному рівні. І коли ми хочемо... і багато поваги у світі виписано у міжнародних правах і нормах по відношенню до національних меншин. І ситуація дійсно змінилася після початку широкомасштабної війни в Україні. Я не думаю зараз, що це є якась фішка для якихось там ні на що вартих технологій.

Я думаю, що тут, коли ми хочемо казати про повагу до національних меншин, використовувати треба інші механізми, на які звертали увагу багато

груп – і мадяри, і румуни, і болгари, молдавани і інші, інші і греки, і уруми, тобто і гагаузи в тому числі.

Зрозуміло, що при спілкуванні, чесно кажучи, деякі представники цих національних меншин чомусь акцентували увагу не на практичній... на практичних з боку держави змінах у відносинах, а на політичних. Наприклад, гагаузи чомусь вирішили, що, маючи одну автономію на території наших сусідів, вони можуть мати ще одну автономію на території України, да. І коли ти... коли я з ними, з представником розмовляв, то мені особисто потребувалось десь, мабуть, більше години це розповідати.

Тому я теж не думаю, що взагалі ми зможемо якісь там зміни в Конституцію в цьому аспекті вносити. Я думаю, що нам треба було би зараз вислухати що каже юридична служба, що кажуть наші науковці, які мають відношення до міжнародного права, оце би, от їхнє тлумачення по такому, я би сказав, не з практичної сторони дуже важливого моменту, а от з точки зору юридичного, що вони скажуть.

ТАРАСЕНКО Т.П. Пане Ахтем, пане Ахтем, я спілкувався з цього приводу з головою нашого Комітету міжнародних зв'язків – з Мережком. І він сказав, що нічого проблематичного тут не бачить. Це слова-синоніми, терміни і тому будь-яких проблем, конфлікту в міжнародному праві він не бачить, тому я з ним консультувався.

Я дякую за зауваження. І питання щодо національних спільнот, дійсно ви зазначаєте, що більшість національних спільнот, які зараз є в Україні, вони акцентували на цьому питанні, на введенні цього терміну.

Тому дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дякую вам за вашу позицію. Я ще хочу також тоді від себе додати, що використання в законопроекті терміну "національні меншини (спільноти)" не порушуватиме норм Конституції України та міжнародно-правових зобов'язань України, оскільки запропонована

конструкція у своїй основній частині, в тому числі, містить поняття, яке використовується в Угоді про асоціацію та в інших міжнародних документах: "національні меншини". Слово ж "спільноти" в даному контексті є додатковим, використовується в дужках, і воно не змінює змісту поняття "національна меншина" у загальноприйнятому значенні.

Основне навантаження слова "спільноти" у значенні цього проекту закону – це усунення негативної складової слова "меншина", яке може асоціюватися з деякими елементами пригнічення. Варто зазначити, що законопроектом не пропонується взагалі виключити словосполучення "національні меншини", яке є характерним для міжнародної практики. Навпаки, у законопроекті залишається конструкція "національні меншини", що відповідатиме міжнародним документам, та одночасно застосовується додаткове слово, яке не змінюватиме значення цього поняття, однак сприятиме позитивному його сприйняттю громадянами, на яких поширюватиметься дія закону.

Колеги, дякую. З урахуванням зазначеного все ж таки ставлю на голосування наступну пропозицію. Колеги, поправку другу та третю відхилити. Прошу голосувати. Колеги, хто голосує за?

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Руслан Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв. Поки що немає.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Вячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов, доєднався, бачу.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Я голосую – за.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Я сам підписував ці поправки, тому я не буду підтримувати, щоб ці правки відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви утримались або проти?

ЧИЙГОЗ А.З. Я проти того, щоб відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти. Дякую вам. Дякую.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую "за".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівно.

У нас 8 голосів – за, 1 голос – проти. Рішення прийнято.

Поправки 2 та 3 відхилені.

ЧИЙГОЗ А.З. Там мова йшла і про іншу правку, тому по першій правці я би утримався там, де національні меншини (спільноти), тому що треба вислухати все ж таки на засіданні сесії Ради фахівців. Я думаю, що ми до цього ще проконсультуємося. А от друга поправка, яку теж відхилили, я так проти, тому що ми зараз пакетом розглядали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ваша позиція зрозуміла. Рішення прийнято.
Дякую.

Колеги, чи наполягає ще хтось на своїх поправках?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я ж маю два блоки по двох поправках.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо. Говоріть.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Отже, поправка 45 і 46, вони однакові, тому голосування, очевидно, так само однакове.

Я пропоную вилучити частину десяту із статті 10, тому що надання Кабінету Міністрів права визначати порядок застосування мов прямо суперечить Конституції України. Відповідно до частини... *(Не чути)* статті 10, а також пункту 4 частини першої статті 92 Конституції порядок застосування мов визначається виключно законами України. Тобто тут Кабмін ні до чого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, для обґрунтування запропонованого в проєкті порівняльної таблиці рішення щодо цих поправок 45 та 46 я надаю слово голові підкомітету з питань прав людини народному депутату Тарасенку Тарасу Петровичу. Тарасе Петровичу, 45 та 46 поправки, які ми відхиляємо. Вам слово.

ТАРАСЕНКО Т.П. По-перше, хочу сказати, що дана норма спрямована на запровадження механізму реалізації міжнародних зобов'язань України у сфері національних меншин. Тобто фактично, що відповідно до положень Конституції України статті 10 та 92 порядок застосування мов України визначається законом.

Разом з тим, варто зазначити, що частину 10 необхідно розглядати, як складову всієї 10 статті законопроекту, яка зараз і спрямована на врегулювання на рівні закону питання щодо використання мов національних меншин. При цьому саме порядок застосування, як того вимагають норми Конституції і визначені на рівні закону, у статті 10, наприклад, в частині третій зазначається, що організатор за запитом відвідувачів (глядачів) заходу забезпечує синхронний або послідовний переклад супроводу конференсу державною мовою. Це і є порядок, тобто послідовність переліку дій. Тобто фактично ми нічого не змінюємо, по суті ми не порушуємо Конституцію, а встановлюємо відповідний порядок в законі, надаючи відповідні повноваження органу виконавчої влади.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Тарасе, ви щойно буквально самі процитували про те, що це питання регулюється виключно законами України. Це буквально ваша цитата з Конституції.

Разом з тим, ви вважаєте, що нормальним надавати повноваження щодо розробки цього застосування Кабінету Міністрів України, це ж суперечність.

ТАРАСЕНКО Т.П. Питання порядку визначено у нас в законі. Тобто ми окремі питання визначення користування, саме використання мов національних меншин встановлюємо цим законом. Окремо порядки, які можуть бути нюанси, ми визначаємо, надаємо такі повноваження Кабінету Міністрів. Я вважаю, що це відповідає Конституції України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Тарасе Петровичу.

З урахуванням зазначеного все ж таки ставлю на голосування наступну пропозицію: поправки номер 45 та 46 відхилити.

Колеги, прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв. Немає.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Іванович.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кузнєцов Олексій Олександрович.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я голосую – за.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Я – утримався про цьому питанню, тому що я теж співавтор цих поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розумію.

ЧИЙГОЗ А.З. Все ж таки, я думаю, Верховній Раді ми будемо про це казати, тому що нам не треба хайпувати, нам треба щось пропонувати нашим представникам нацменшин, більш практичної допомоги в їх бажанні бути на рівні з іншими, скажімо, з громадянами України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ахтем Зейтуллаєвич, дякую ще раз вам, по-перше, за підготовку поправку, за вашу роботу в комітеті та за ваш коментар. Дякую. Утримались.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосує – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна.

8 голосів – за, 1 член нашого комітету утримався. Рішення прийнято. Правки 45, 46 відхилені.

Пан Володимир, ще, ви казали, да?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Останні дві правки, вони знову-таки ідентичні: 88, 89. Я пропоную підпункт 1 пункту 5 "Прикінцевих і перехідних положень" виключити.

Колеги, доручення уряду підготувати та подати до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність з цим законом, ну, це і не потрібно, і неприйнятно. Верховна Рада не повинна і не може ухвалювати законопроекти, які вже закладають такі суперечності з чинним законом і потребу в майбутньому розв'язувати ці суперечності.

Законопроект на момент його підготовки, тим паче ухвалення, має повністю бути узгодженим з чинними законами, в тому числі і містити необхідні зміни до цих законів. Тому абсолютно непотрібна і зайва норма, мені дивно, що вона з'явилася в цьому законопроекті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для обґрунтування запропонованого в проекті порівняльної таблиці рішення щодо цих поправок, 88 та 89, надаю слово голову підкомітету з питань прав людини народному депутату України Тарасенку Тарасу Петровичу. 88 та 89, Тарас Петрович, вони у нас в рішенні відхилені.

ТАРАСЕНКО Т.П. Так, пане Володимире. Дякую за вашу позицію.

Я думаю, що в даному випадку редакцію закону України, яку ми пропонуємо, прочитав би наступним чином. Враховуючи також зустрічі з багатьма експертами Європи, зокрема сьогодні була зустріч з громадянами, з професорами з Німеччини. Всі вони наполягають на тому, що нам потрібно змінювати і конкретизувати також інше законодавство. Тобто, приймаючи даний рамковий закон більше, вони наполягають на тому, щоб більше було гарантій для дотримання прав національних меншин (спільнот) у нас в Україні, вони були гарантовані на різних рівнях і особливо важливим є саме реалізація даного закону.

Тому фактично ця правка і ця норма направлена на те, щоб Кабінет Міністрів включався в роботу і змінював законодавство України для розвитку прав і обов'язків національних меншин.

Дякую.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Тільки зауважу, що законодавство міняє у нас не Кабінет Міністрів, а Верховна Рада України.

Дякую.

ТАРАСЕНКО Т.П. Так, підтримую, вас.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире, дякую, Тарасе Петровичу.

З урахуванням зазначеного все ж таки ставлю на голосування наступну пропозицію: поправки 88 і 89 відхилити.

Колеги, прошу голосувати: Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Анатолійович

Руслан Олександрович Горбенко.

ГОРБЕНКО Р.О. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мустафа Джемільєв. Якщо з'явився. Немає.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Я голосую – за, Ткаченко Максим.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. На мій погляд, це суцього така правка технічна, яку думаю, що в залі теж будуть про це казати, юридична. Тому я поки утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримались. Дякую, вам.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна. 8 голосів "за". Один член комітету "утримався". Рішення прийнято.

Дякуємо, пане Володимире вам за вашу участь у нашому засіданні... да, дякуємо.

Чи наполягає ще хтось на виступі, колеги?

Немає. Не бачу рук. Дякую.

Якщо відсутні зауваження до остаточної редакції законопроекту, викладеній у проекті порівняльної таблиці з урахуванням щойно прийнятого рішення пропоную затвердити остаточну редакцію законопроекту, запропоновану комітетом, та рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про національні меншини (спільноти) України (реєстраційний номер 8224) від 24.11.2022 року, поданий народним депутатом України Тарасенком Тарасом Петровичем та іншими народними депутатами України за результатами розгляду прийняти в другому читанні та в цілому.

Під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України доповідачем з цього питання визначити народного депутата України голову підкомітету з питань прав людини Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин Тарасенко Тараса Петровича. Колеги, хто – за, прошу голосувати.

Бойко Юрій Анатолійович.

БОЙКО Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Горбенко Руслан Олександрович.

ГОРБЕНКО Р.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Пан Мустафа Джемільєв. Немає.

Костянтин Іванович Касай.

КАСАЙ К.І. Підтримую. Голосую за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Сергій В'ячеславович Козир.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олександрович Кузнєцов.

КУЗНЄЦОВ О.О. Голосую за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Тарас Петрович Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Голосую за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я голосую за.

Ахтем Зейтуллаєвич Чийгоз.

ЧИЙГОЗ А.З. Ну, поки утримався, в залі будемо вирішувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Утримався.

Неллі Іллівна Яковлєва.

ЯКОВЛЄВА Н.І. Голосую за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Неллі Іллівна.

8 голосів – за, 1 член нашого комітету – утримався. Рішення прийнято.

Колеги, дуже дякую.

Хочу наприкінці нашого засідання ще раз ... *(Не чути)*

Тарас Петрович, ... *(Не чути)*

ТАРАСЕНКО Т.П. Я хотів... Я хотів всім подякувати за підтримку законопроекту. Дуже дякую.

За паном Володимиром, з паном Ахтемом я ще в залі підійду, ми подискутуємо яким чином потрібно прописувати ті чи інші норми, щоб було однакове розуміння. Тому ми відкриті до спілкування і щоб в подальшому ми дійсно реалізували б вірно цей Закон для всіх національних меншин (спільнот). Дякую ще раз.

ЧИЙГОЗ А.З. Друже, краще трошки раніше, щоб ми на фракції теж могли мати аргументи. Добре?

ТАРАСЕНКО Т.П. В понеділок вийду на зв'язок. Все, домовилися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарас Петрович, вам особисто і усім членам нашого комітету за, вже сьогодні зазначали, більше року, півтора року за роботу над цим законопроектом. Дуже сподіваюся, що наступного тижня він буде прийнятий в другому читанні і в цілому і далі буде працювати цей закон вже для наших людей, для меншин, для спільнот і так далі.

Колеги, хочу ще раз вас привітати з наступаючим Міжнародним днем прав людини. Дякую ще раз сьогодні нашому омбудсмену за цей захід, який сьогодні був організований. Дякую всім вам за вашу роботу, якою ми всі разом як комітет займаємося кожного дня із року в рік вже багато років.

Дуже дякую. Колеги, на сьогодні порядок денний вичерпаний. Чи є у когось інформація, якою ви хотіли б поділитися із членами нашого комітету?

Якщо немає, тоді засідання оголошую закритим. Колеги, дякую вам. Гарного та мирного дня та вихідних.